

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met het invoeren van specifieke bevoegdheden voor het geven van schoolonderwijs aan leerlingen van bepaalde leerjaren of leeftijdsgroepen (bevoegdheden schoolonderwijs jonge en oudere kind)

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om specifieke bevoegdheden in te voeren voor het geven van schoolonderwijs aan leerlingen van bepaalde leerjaren of leeftijden en het mogelijk te maken om hiervoor de bekwaamheidseisen voor het geven van dat onderwijs, alsmede toelatingseisen tot de pabo aan te passen.

ARTIKEL I. WIJZIGING WET OP DE EXPERTISECENTRA

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3 wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

1a. Degene die in het bezit is van een getuigschrift gericht op het geven van onderwijs aan het jonge of het oudere kind, is uitsluitend bevoegd tot het geven van het speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs behorend bij het getuigschrift.

B

In artikel 32, vijfde lid, wordt «op grond van het derde» vervangen door: «op grond van lid 1a, dan wel het derde».

C

Aan artikel 32a, eerste lid, wordt een zinsnede toegevoegd, luidend: , waarbij onderscheid kan worden gemaakt naar bekwaamheidseisen voor het geven van schoolonderwijs, schoolonderwijs voor het jonge kind of schoolonderwijs voor het oudere kind.

D

Artikel 38b, eerste en tweede lid, wordt telkens na «in artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2,» ingevoegd: lid 1a,.

E

Artikel 38h, eerste en derde lid, wordt telkens na «in artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2,» ingevoegd: lid 1a,.

ARTIKEL II. WIJZIGING WET OP HET HOGER ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

De Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 7.25a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt «opleiding» vervangen door «opleidingen».
2. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:
 - a. In de eerste volzin wordt «de opleiding» vervangen door «een opleiding» en wordt voor de punt een zinsnede ingevoegd, luidende: , waarbij onderscheid kan worden gemaakt tussen de opleidingen gericht op het geven van schoolonderwijs, schoolonderwijs voor het jonge kind onderscheidenlijk schoolonderwijs voor het oudere kind.
 - b. In de tweede volzin wordt «de opleiding» vervangen door «de betreffende opleiding».

B

In het opschrift van artikel 7.25b wordt «opleiding» vervangen door «opleidingen».

ARTIKEL III. WIJZIGING WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3 wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

1a. Degene die in het bezit is van een getuigschrift gericht op het geven van onderwijs aan het jonge of het oudere kind, is uitsluitend bevoegd tot het geven van dat schoolonderwijs.

B

Aan artikel 32a, eerste lid, wordt een zinsnede toegevoegd, luidend: , waarbij onderscheid kan worden gemaakt naar bekwaamheidseisen voor het geven van schoolonderwijs, schoolonderwijs voor het jonge kind of schoolonderwijs voor het oudere kind.

C

Artikel 38b, eerste en tweede lid, wordt telkens na «in artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2,» ingevoegd: lid 1a,.

D

Artikel 38h, eerste en derde lid, wordt telkens na «in artikel 3, eerste lid, onderdeel b, onder 1 en 2,» ingevoegd: lid 1a,.

ARTIKEL IV. WIJZIGING WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

De Wet primair onderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3 wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, luidende:

1a. Degene die in het bezit is van een getuigschrift gericht op het geven van schoolonderwijs voor het jonge of het oudere kind, is uitsluitend bevoegd tot het geven van dat schoolonderwijs.

B

Artikel 34, vijfde lid, wordt «op grond van het derde» vervangen door: «op grond van lid 1a, dan wel het derde».

PM [OVERGANGSRECHT EN EVALUATIEBEPALING NOG INVOEGEN]

ARTIKEL V INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media

Wijziging van enkele onderwijswetten in verband met het invoeren van specifieke bevoegdheden voor het geven van schoolonderwijs aan leerlingen van bepaalde leerjaren of leeftijdsgroepen (bevoegdheden schoolonderwijs jonge en oudere kind)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen deel

1. Inleiding

Leraren met een bevoegdheid voor het primair onderwijs (hierna: po), kunnen aan de slag in het basisonderwijs (hierna: bao), speciaal basisonderwijs (hierna: sbao), het speciaal onderwijs (so), voortgezet speciaal onderwijs (hierna: vso) en in het praktijkonderwijs (hierna: pro). Zij kunnen daarmee onderwijs verzorgen aan zeer uiteenlopende doelgroepen leerlingen, zowel qua leeftijdsgroep (die uiteenloopt van 4 tot en met 20 jaar) als qua onderwijsbehoefte. Al langer wordt het maatschappelijke en politieke debat gevoerd over de vraag of en op welke wijze leraren (nog beter) toegerust kunnen worden om aan de uiteenlopende onderwijsbehoeften van deze heterogene groep leerlingen tegemoet te komen. In de laatste jaren komt er daarnaast ook vanuit arbeidsmarktperspectief de vraag of het beroep van leraar aantrekkelijker kan worden gemaakt als (aankomende) studenten al vanaf het begin van de studie een specialisatie (voor bijvoorbeeld) jonge of oudere kind kunnen kiezen.

In het regeerakkoord 2017, "Vertrouwen in de toekomst", is afgesproken dat lerarenopleidingen specialisaties voor het jonge en oudere kind aanbieden in hun opleidingen. Hiermee zou het beroep van leraar aantrekkelijker gemaakt kunnen worden.

Uit een recente peiling blijkt echter dat er onder leraren draagvlak is voor méér differentiatie en specialisatie in een vroeg stadium in de pedagogische academie voor het basisonderwijs (hierna: pabo).¹ Het kan gaan om een differentiatie naar leeftijdsgroep, zoals gericht op het jonge kind of het oudere kind, of differentiatie naar sector, bijvoorbeeld gericht op het (v)so. Ook uit onderzoek van Researchned (2018) is interesse voor meer differentiatie gebleken: potentiële studenten gaven in dit onderzoek eveneens aan interesse te hebben in opleidingen met inhoudelijke accenten en thematische verdieping op het jonge of het oudere kind.²

Uit onderzoek van Berenschot (2018) naar loopbaanperspectief in het po blijkt bovendien dat het voor het loopbaanpad van leraren met een getuigschrift van de pabo kan helpen als zij zich tijdens de opleiding al verdergaand kunnen specialiseren. Zij kunnen met inbreng van meer specifieke kennis ook een schoolteam verrijken tijdens hun carrière.³ De mogelijkheid creëren voor hogeronderwijsinstellingen om pabo-opleidingen aan te bieden die specifiek gericht zijn op het verzorgen van schoolonderwijs aan respectievelijk jonge of oudere kinderen, en daarbij specifiek gerichte

¹ Leraren over het bevoegdhedenstelsel, september 2020, AOOb, CNV Onderwijs, FvOv, FNV en Platform VVVO, <https://www.aob.nl/wp-content/uploads/2020/09/Rapport-bevoegdhedenstelsel-september-2020.pdf>

² Specialisatiemogelijkheden in lerarenopleidingen (2018), Researchned, Kamerstukken II 2018/19 27923 nr. 345.

³ Loopbaanpaden in het primair onderwijs, juni 2018, Berenschot, https://www.berenschot.nl/publish/pages/6578/1382051_berenschot_po-rapport-loopbaanpaden_in_het_primair_onderwijs-definitief_1.pdf

onderwijsbevoegdheden te kunnen uitgeven, ligt ook in lijn met de wens van de Tweede Kamer om leerlingen nog gericht te kunnen bedienen.⁴

De bevoegdheid tot het geven van schoolonderwijs is voor het po (en daarmee inclusief het (v)so en het pro) geregeld in artikel 3 van de Wet op het primair onderwijs (Wpo) en in artikel 3 van de Wet op de expertisecentra (Wec). In deze wetten is geregeld dat een leraar in het bezit dient te zijn van een verklaring omtrent het gedrag, en in het bezit is van een getuigschrift, afgegeven door een erkende lerarenopleiding, waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen (beroepsvereisten). De po-bevoegdheid is een van de breedst gerichte onderwijsbevoegdheden binnen het stelsel (qua leeftijdsopbouw van de doelgroep). Lerarenopleidingen po laten studenten met alle leeftijdsgroepen binnen het po kennismaken, waarna studenten ook een keuze maken voor een leeftijdsgroep waarin zij zich willen specialiseren.

Op dit moment geldt dat er voor het po, (v)so, vo en middelbaar beroepsonderwijs (hierna: mbo) bekwaamheidseisen zijn vastgesteld in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Hierin staat aan welke bekwaamheidseisen leraren moeten voldoen. Op grond van de bekwaamheidseisen ontwikkelen hogeronderwijsinstellingen hun lerarenopleidingen en reikt de examencommissie getuigschriften uit waarmee leraren kunnen aantonen dat zij aan de gestelde bekwaamheidseisen voldoen. Op basis van voorliggend beleidsvoornemen, waarin het mogelijk wordt dat leraren nog gericht kunnen worden opgeleid met specifieke kennis van een specifieke doelgroep kinderen, ligt het dus in de rede dat er bekwaamheidseisen komen, gericht op het lesgeven aan die specifieke doelgroep.

Een introductie van nieuwe bevoegdheden, die smaller zijn dan de huidige po-bevoegdheid, en kunnen bestaan naast de huidige po-bevoegdheid, kan stimuleren dat er meer gerichte instroom in het beroep van leraar plaatsvindt en dat er in de opleiding meer focus op bepaalde leeftijdsgroepen kan worden aangebracht. Daartoe kan een aanpassing in de bekwaamheidseisen een impuls bieden, waarmee de opleidingen specifieke handvatten krijgen om hun curriculum te richten op schoolonderwijs aan het jonge of het oudere kind. Bijkomend voordeel van aandacht voor dergelijke specifieke deskundigheid kan zijn, dat het volgen van een lerarenopleiding en/of het beroep van leraar aantrekkelijker wordt voor (aankomende) leraren die graag met specifieke leeftijdsgroepen willen werken. Ook voor de toelating tot de opleiding kan aanleiding bestaan tot differentiatie in de bijzondere nadere vooropleidingseisen.

In dit wetsvoorstel worden in de Wpo, de Wet op het voortgezet onderwijs (Wvo) en de Wec nieuwe bevoegdheden opgenomen voor het geven van schoolonderwijs aan het jonge of oudere kind, naast de bestaande bevoegdheid voor de volle breedte van het schoolonderwijs binnen het po. Daarbij wordt mogelijk gemaakt om in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel nieuwe bekwaamheidseisen op te nemen gericht op lesgeven aan uitsluitend het jonge respectievelijk oudere kind.

2. Het huidige bestel

Differentiatie binnen de pabo

Pabo's bieden momenteel - doorgaans in de hoogste leerjaren - specialisaties aan, waaronder in elk geval een leeftijdsspecialisatie jonge of oudere kind. Opleidingen zijn vrij in de inhoudelijke invulling van hun opleidingen en in de wijze waarop zij samenwerken met schoolbesturen in hun regio om stages en begeleiding te organiseren. Over de invulling van hun curriculum stemmen opleidingen wel met elkaar en met schoolbesturen af: voor de leeftijdsspecialisaties en scholing in leeftijdsspecialisaties (incl. niet-bekostigde nascholing op dit gebied) gebeurt dit binnen het Landelijk Overleg

⁴ Kamerstukken 2019/20, 25295 nr. 282, 'Motie van het lid Heerema c.s.', 22 april 2020.

Lerarenopleidingen Basisonderwijs (Lobo), en het Landelijke Platform Nascholing Primair Onderwijs (het LPNPO; voor de invulling van de leeftijdsspecialisaties binnen de opleidingen specifiek ook binnen het Netwerk Jonge Kind, en binnen het recent opgerichte Netwerk Oudere Kind. In deze netwerken nemen zowel scholen als opleidingen deel.

Ook binnen de huidige pabo-opleidingen kiezen studenten dus specialisaties, waaronder in elk geval een voor bepaalde leerjaren van de leerlingen (leeftijdsgroepen, in een zogenoemde "leeftijdsspecialisatie"). De keuze om zich als aankomend leraar te specialiseren in het lesgeven aan jonge of juist oudere kinderen vindt doorgaans in het derde of vierde studiejaar van de opleiding plaats. Daarnaast kiezen studenten ook voor andere specialisaties, zoals specialisaties in sport, muziek, burgerschap, cultuur of techniek. Welke specialisaties een opleiding aanbiedt, anders dan de leeftijdsspecialisatie, is instellingsafhankelijk, en vaak gerelateerd aan de onderzoeksgroepen, lectoraten of kenniskringen binnen pabo-instellingen. Of ze zijn regionaal ingegeven: zo is er in pabo's in grote steden meer aandacht voor bijvoorbeeld 'urban education' dan binnen andere pabo's.

Een bevoegde en bekwame leraar

In het funderend onderwijs in Nederland, inclusief de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, wordt onderwijs in beginsel verzorgd door leraren die bevoegd zijn om les te geven. Deze bevoegdheden zijn geregeld in de Wpo, Wpo BES, de Wvo⁵ en de Wec. Daarnaast dient elke leraar die voor de klas wil staan in het bezit te zijn van een verklaring omtrent het gedrag (VOG) en mag hij of zij niet door de rechter zijn uitgesloten van het geven van onderwijs.⁶

De bevoegdheid en bekwaamheid van leraren blijkt uit een getuigschrift dat is afgegeven door een erkende lerarenopleiding in het hoger onderwijs of een erkend buitenlands diploma van vergelijkbare strekking. In een dergelijk getuigschrift is onder andere opgenomen dat de leraar heeft voldaan aan de bekwaamheidseisen, vastgelegd in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel.

Het getuigschrift wordt behaald na het volgen en succesvol afronden van een pabo-opleiding of een zij-instroomtraject op hbo-niveau of aan een universitaire pabo.⁷ Deze routes leiden tot de onderwijsbevoegdheid, waarmee leraren in het gehele basisonderwijs, (v)so en pro mogen lesgeven.⁸ Er wordt daarbij op dit moment in het getuigschrift geen onderscheid gemaakt tussen degenen die binnen de opleiding een specialisatie gericht op het jonge of het oudere kind hebben gevolgd; alle startende leraren zijn bevoegd voor de brede leeftijdsgroep. Bij het getuigschrift wordt wel vermeld welke specialisaties een student gevolgd heeft.

Bekwaamheidseisen

De lerarenopleidingen stellen hun curriculum samen op grond van de bekwaamheidseisen, ofwel beroepsvereisten. De bekwaamheidseisen worden opgesteld door de beroepsgroep van leraren en worden vervolgens door de minister van OCW vastgesteld in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Lerarenopleidingen operationaliseren de bekwaamheidseisen met scholen samen in kennisbases, die als bouwstenen dienen voor het curriculum. De bekwaamheidseisen beschrijven waar leraren aan moeten voldoen: over welke bekwaamheden en competenties zij moeten beschikken om goed en betrouwbaar onderwijs te kunnen verzorgen binnen de sector waartoe zij bevoegd zijn verklaard/worden opgeleid.

⁵ Thans ook nog de Wvo BES die wordt ingetrokken met de Wvo 2020.

⁶ Artikel 3, eerste lid, Wpo en equivalente artikelen in de andere genoemde wetten.

⁷ Bijvoorbeeld de PWPO-opleiding, Radboud Universiteit Nijmegen, of academische lerarenopleidingen po (combinatie pabo/wo-opleiding).

⁸ Uitzonderd zijn de aangewezen vso-scholen met een examenlicentie.

De bevoegdheid van leraren strekt zich dus uit tot een bepaalde sector. De leraar met een bevoegdheid voor het primair onderwijs, mag lesgeven in het basisonderwijs, het (v)so en in het pro. Het bestuur, ook wel het 'bevoegd gezag' van de school waarbij de leraar in dienst is of komt, moet kunnen aantonen dat leraren daadwerkelijk voldoen aan de bij hun bevoegdheid behorende bekwaamheidseisen.

Sinds augustus 2017 gelden er herijkte bekwaamheidseisen in het onderwijs, voor alle leraren en docenten in het po, vo en (v)so en in het mbo.⁹ De bekwaamheidseisen die verbonden zijn aan de bevoegdheid voor het primair onderwijs gelden voor het schoolonderwijs aan leerlingen in het hele leeftijdsspectrum van de sectoren waar leraren met deze bevoegdheid bevoegd voor de klas kunnen staan.

Met voorliggend wetsvoorstel worden wettelijk bevoegdheden verankerd voor het geven van onderwijs aan het jonge of het oudere kind. Hiervoor wordt het mogelijk gemaakt om bij amvb specifieke bekwaamheidseisen vast te stellen bij deze nieuwe bevoegdheden. Deze specifieke bekwaamheidseisen kunnen worden ontwikkeld in aanvulling op de reeds bestaande bekwaamheidseisen voor het gehele po – als instellingen dus nieuwe opleidingen, gericht op het lesgeven aan specifiek het jonge of oudere kind willen aanbieden, dan kan dit naast de reeds bestaande brede pabo-opleiding.

Vooropleidingseisen

Voor de reguliere pabo-opleiding gelden op dit moment bijzondere nadere vooropleidingseisen.¹⁰ Concreet betekenen deze dat studenten met een vwo-diploma (ongeacht profiel) of havo-diploma –met een examen in aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek – toegelaten worden. Wie op de havo of het mbo (niveau 4) geen examen heeft gedaan in de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur & techniek, moet een of meer toelatingstoetsen doen.¹¹ Deze toelatingstoetsen zijn gericht op het testen van de algemene kennis van studenten die zij in de vooropleiding voor de pabo moeten hebben. De toetsen betreffen de hiervoor genoemde vakken, om de instroom in opleidingen te borgen, en om ervoor te zorgen dat zo min mogelijk studenten tijdens de opleiding uitvallen of switchen. De vraagstelling binnen de toetsen is op havo-3 niveau, en voor de toelatingstoetsen worden voorbereidingscursussen en online voorbereidingsmateriaal aangeboden. De toelatingstoetsen bestaan sinds 2015, en vloeien voort uit het advies Meijerink (2012), dat gericht was op het handhaven van de kwaliteit van de pabo-opleidingen.¹²

Pilots gedifferentieerde opleidingen jonge kind en oudere kind

Na goed overleg met de Vereniging Hogescholen, pabo's en PO-Raad, heeft de minister van OCW vanaf september 2020 pilots mogelijk gemaakt. Zes pabo's zijn pilots gestart. In deze pilots kunnen pabo-studenten al bij de start van hun opleiding kiezen voor een uitgebreide specialisatie gericht op lesgeven aan het jonge of oudere kind. Binnen de huidige kaders van de wet geldt voor studenten die aan de pilots deelnemen nog wel dat zij opgeleid worden voor de geldende bekwaamheidseisen po, en na afronding van hun opleiding breed bevoegd zijn, voor het gehele primair onderwijs. Bij instroom in de pabo-opleiding dienen zij ook aan de bijzondere nadere vooropleidingseisen te voldoen.

De pilots zijn bedoeld om in de praktijk ervaring op te doen met een versterkte leeftijdsspecialisatie. Daarbij is het van toegevoegde waarde, dat de nu lopende pilots

⁹ Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel; de herijking is vastgesteld Staatsblad 2017, 148.

¹⁰ Artikel 7.25a Whw.

¹¹ Voor havisten geldt dat als zij hun diploma niet halen, maar wel voldoende hebben voor genoemde vakken voor hun eindexamen, dat zij ook toelaatbaar zijn tot de pabo. Als alternatief voor de toelatingstoetsen gelden VAVO-certificaten ook.

¹² Een goede basis, advies van de Commissie Kennisbasis Pabo, januari 2012, Kamerstukken II 2011/12, 31288, nr. 303.

verschillend zijn van aard en vormgeving. Wanneer er uit de pilots aandachtspunten naar voren komen met betrekking tot het juridisch kader, dan wordt bezien hoe die in het verdere wetgevingsproces, of later in de amvb, worden verwerkt. Een eerste evaluatie van de pilots is voorzien in het voorjaar van 2021.

3. Het voorstel

In dit wetsvoorstel worden nieuwe bevoegdheden vastgesteld voor schoolonderwijs aan het jonge kind en voor schoolonderwijs aan het oudere kind, in aanvulling op reeds bestaande onderwijsbevoegdheden. Om die reden wordt voorgesteld dat in het Besluit bekwaamheidseisen specifieke bekwaamheidseisen kunnen worden opgenomen, verbonden aan deze bevoegdheden.¹³ Daarnaast wordt mogelijk om voor de toelating tot opleidingen die hierop gericht zijn, en die instellingen mogen door-ontwikkelen en aanbieden, te differentiëren in de bijzondere nadere vooropleidingseisen.

3.1 Nieuwe bevoegdheden gericht op jonge kind en oudere kind

Met dit wetsvoorstel worden twee nieuwe bevoegdheden toegevoegd aan de huidige po-bevoegdheid. Met het volgen van een opleiding die leidt tot een bevoegdheid voor schoolonderwijs aan het jonge kind, kunnen leraren zich specialiseren voor deze leeftijdsgroep. Daarnaast komt er een bevoegdheid gericht op schoolonderwijs aan oudere kinderen.

Omdat een bevoegdheid in de systematiek volgt op het voldoen aan bepaalde bekwaamheidseisen, biedt voorliggend wetsvoorstel daarbij ook een grondslag voor het vaststellen van nieuwe bekwaamheidseisen die passen bij de nieuwe bevoegdheden.¹⁴

De regering is voorstander van specialisatie en focus binnen de lerarenopleiding. Ook vakbonden en de PO-Raad hebben gesteld dat specialisatie wenselijk is. Met de ontwikkeling in dit wetsvoorstel wordt ruimte gecreëerd om hierop in te spelen, voor lerarenopleidingen, scholen en leraren. Het wordt voor hogeronderwijsinstellingen mogelijk nieuwe opleidingen aan te bieden, gericht op lesgeven aan het jonge of oudere kind, wat kan leiden tot gericht opgeleide leraren. Ook kan de mogelijkheid tot verdere specialisatie een impuls geven aan de aantrekkelijkheid van het beroep. In die zin kan dit wetsvoorstel mogelijk ook een positieve bijdrage leveren aan het terugdringen van het lerarentekort.

Met voorliggend voorstel komt de regering dan ook tegemoet aan de nadrukkelijke wens van de Tweede Kamer om het mogelijk te maken voor hogeronderwijsinstellingen om opleidingen, specifiek gericht op lesgeven aan het jonge of het oudere kind, aan te bieden.¹⁵ In de doorlooptijd van onderhavig wetsvoorstel kunnen de pilots worden doorlopen en kan daarvan worden geleerd om de verdere juridische uitwerking op grond van deze wet op een goede manier, met kennis van de gevolgen, te kunnen vormgeven. Het wetsvoorstel en de amvb kunnen dan tegelijkertijd in werking treden, met de beoogde invoeringsdatum voor studiejaar 2022-2023.

In het huidige Besluit bekwaamheidseisen zijn bekwaamheidseisen opgenomen voor het hele bekwaamheidsgebied primair onderwijs. De meeste eisen zijn generiek (“de leraar po kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier uitleggen en demonstreren hoe ermee gewerkt wordt.”) of “de leraar verwachtingen duidelijk kan maken en eisen kan stellen aan leerlingen”). Ook biedt het Besluit bekwaamheidseisen al ruimte voor differentiatie naar leeftijdsgroepen. Desondanks kan het wenselijk zijn om in het geheel van bekwaamheden en bekwaamheidseisen meer focus aan te brengen zodat deze nog beter aansluiten op de nieuwe bevoegdheden. Verder kan in het besluit

¹³ Net als bij de huidige, brede, onderwijsbevoegdheid po, zullen nieuwe bevoegdheden ook aan zij-instromers gegeven kunnen worden.

¹⁴ Leerjaren zoals die op reguliere basisscholen bestaan. Voor bijvoorbeeld vrije scholen, die een andere telling in jaargroepen hebben, moet daarbij dus een omrekening gedaan worden.

¹⁵ Kamerstukken 2019/20, 25295 nr. 282, ‘Motie van het lid Heerema c.s.’, 22 april 2020.

ook de nadere uitwerking van de invulling van de bevoegdheid schoolonderwijs aan het jonge kind en schoolonderwijs aan het oudere kind worden opgenomen. Bij de nadere invulling van de afbakening van deze bevoegdheden wordt ook de uitkomst van de internetconsultatie en de evaluatie van de pilots betrokken.

Overigens blijven de bekwaamheidseisen zoals vastgesteld in 2017 van kracht voor de reeds bestaande (brede) pabo-opleiding. Er is binnen de bekwaamheidseisen ruimte om specifieke nuances en accenten te hanteren ten opzichte van de leeftijdsgroepen waarvoor de leraar en bevoegdheid ontvangt. Lerarenopleidingen kunnen deze nuance en accenten zelf bepalen – in de pilots wordt dit ook in overleg met scholen al gedaan. Voor de nieuwe, smallere onderwijsbevoegdheden kunnen mogelijk wel aanvullende of andere bekwaamheidseisen wenselijk zijn.

3.2 Bijzondere nadere vooropleidingseisen¹⁶

Met de bijzondere nadere vooropleidingseisen is in de wet vastgelegd dat bij amvb eisen kunnen worden gesteld aan het kennisniveau op bepaalde domeinen van de instromende studenten aan de pabo. Dit is generiek uitgewerkt in een amvb (en ministeriële regeling)¹⁷, en met onderhavig voorstel wordt geregeld dat daarin gedifferentieerd kan worden als instellingen opleidingen willen aanbieden gericht op specifiek het jonge of het oudere kind.

Het is aan de pabo's zelf om een toetsvorm voor bijzondere nadere vooropleidingseisen te bepalen en te ontwikkelen. Maar om tot nieuwe of aangepaste vooropleidingseisen te komen, is een amvb tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008 nodig. Hierbij wordt de focus van de vooropleidingseisen mogelijk aangepast, maar het niveau van de vooropleidingseisen voor de pabo en in mogelijk nieuwe opleidingen zal niet omlaag bijgesteld worden – het vereiste instroomniveau van mbo (4) met aanvullende toelatingseisen, of havo-eindexamen in de in de vooropleidingseisen genoemde vakken, zal blijven bestaan. Aanpassingen aan de vooropleidingseisen zullen dus inhoudelijk zijn, met bijvoorbeeld accent op bepaalde kennis specifiek gericht op bepaalde leeftijdsgroepen van kinderen. Bij de aanpassing van de bijzondere nadere vooropleidingseisen blijft de kwaliteitsborging voorop staan.

4. Verhouding tot andere wetgeving, waaronder de hierop gebaseerde amvb

Met onderhavig wetsvoorstel zal het mogelijk worden voor hogeronderwijsinstellingen om opleidingen aan te bieden die leiden tot de bevoegdheid om schoolonderwijs te geven aan het jonge, respectievelijk het oudere kind. Deze opleidingen en ook bevoegdheden kunnen dan bestaan naast de bestaande brede onderwijsbevoegdheid waarvoor lerarenopleidingen po opleiden. De bestaande bekwaamheidseisen po blijven gelden voor de brede bevoegdheid, maar in dit wetsvoorstel wordt een mogelijkheid gecreëerd om voor de nieuwe, smallere bevoegdheden nieuwe bekwaamheidseisen vorm te geven. Voor instellingen betekent dit dat zij nieuwe opleidingen, als zij die willen starten, moeten richten op de nieuwe bevoegdheden en de bijbehorende bekwaamheidseisen, die in het Besluit bekwaamheidseisen zullen worden vastgelegd.

Om tot nieuwe bekwaamheidseisen voor de nieuwe bevoegdheden te komen, is betrokkenheid van de beroepsgroep essentieel. Op grond van de Wet BIO stellen leraren immers bekwaamheidseisen op, die vervolgens door de minister worden vastgesteld. Dit vereist een zorgvuldig proces. Na het vaststellen van nieuwe bekwaamheidseisen kunnen lerarenopleidingen in samenwerking met scholen kennisbases vormgeven voor de opleidingen en hun curricula hier op inrichten.

Studenten die de nieuwe opleidingen gaan volgen, zullen minder breed opgeleid zijn/worden dan studenten die de reguliere lerarenopleiding po kiezen: ze zullen

¹⁶ Artikel 7.25a en b Whw

¹⁷ Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs

intensiever kennismaken met de doelgroep van hun keuze, en veel minder ervaring opdoen met de leeftijdsgroep waarop ze zich niet richten. Dit trekt mogelijk andere studenten aan dan huidige studenten die voor een lerarenopleiding po kiezen.

Studenten die van de gerichte opleiding afstuderen, zullen echter wel ook minder breed bevoegd zijn. Dat betekent dan ook dat zij niet ingezet kunnen worden voor een andere leeftijdsgroep dan die van hun opleiding. Voor reeds bevoegde leraren zal hun situatie ongewijzigd blijven; zij zijn en blijven voor het gehele onderwijs binnen het po, (v)so en pro bevoegd.

Bij de uitwerking van dit wetsvoorstel in amvb, bij de bevoegdheden voor de leeftijdsgroepen, wordt bepaald welke uniforme afbakening er wordt gehanteerd voor het jonge of het oudere kind. Dit wordt onder andere bepaald naar aanleiding van bevindingen in de pilots, waarbij verschillende instellingen verschillende leeftijdsgroepen voor hun specialisaties jonge of oudere kind hanteren. Daarbij zal de mogelijkheid om onderwijs te geven in het vso en pro niet passen bij de bekwaamheidseisen voor lesgeven aan het jonge kind. In de pilots wordt nu geëxperimenteerd met verschillende leeftijdsgrenzen/leerjaren bij de verschillende specialisaties. Sommige instellingen hanteren bijvoorbeeld een bovengrens van groep 3 voor de opleiding gericht op lesgeven aan het jonge kind; andere instellingen groep 4.

5. Gevolgen van het voorstel

In deze paragraaf wordt het eindbeeld geschetst, zoals dat eruit komt te zien indien wetsvoorstel en de amvb zijn vastgesteld en in werking treden.

5.1 Gevolgen voor (aankomende) leraren

Instellingen die de pabo-opleiding of een opleiding die gericht is op het behalen van een po-onderwijsbevoegdheid aanbieden, zullen de mogelijkheid krijgen opleidingen te ontwikkelen gericht op het lesgeven aan specifiek het jonge of het oudere kind. Indien instellingen starten met deze nieuwe opleidingen, krijgen (aankomende) studenten de mogelijkheid om een lerarenopleiding te kiezen, die aansluit bij de interesse van de student voor een specifieke leeftijdsgroep. Daarvoor kunnen zij zich vanaf studiejaar 2022-2023 inschrijven.

Een student ontvangt, na het succesvol afronden van de opleiding gericht op het verzorgen van onderwijs aan het jonge of het oudere kind, een bevoegdheid om met een specifieke leeftijdsgroep te werken. Doordat de student echter geen studie heeft gevolgd gericht op alle leerjaren in het po, (v)so en pro, en zijn of haar onderwijsbevoegdheid dus smaller is dan die van reguliere pabo-studenten, is hij of zij specifiek inzetbaar voor bepaalde leeftijdsgroepen binnen deze sectoren. Dit betekent dat hij of zij niet op alle vacatures binnen het bao, so en het pro en de uitstroomprofielen vervolgonderwijs of arbeidsmarktgericht van het vso zal kunnen solliciteren, en ook bij ziekte van collega's binnen scholen niet alle kinderen van alle leeftijden (bevoegd) zal mogen onderwijzen. Studenten die voor de opleidingen gericht op enkel het lesgeven aan jonge of oudere kinderen kiezen in studiejaar 2022-2023, dienen zich hiervan bewust te zijn.

De nieuwe opleidingen leidend tot aangepaste bevoegdheden, op basis van de nieuwe bekwaamheidseisen, en met aangepaste vooropleidingseisen zullen alleen integraal aangeboden worden, en dus alleen te volgen zijn vanaf jaar 1. Voor studenten die reeds een lerarenopleiding po volgen, verandert de opleiding, bevoegdheid en toelating niet: zij vallen onder de reeds geldende voorwaarden en rechten van (breed gerichte) lerarenopleiding po. Ook voor studenten die in of na studiejaar 2022-2023 kiezen voor de reguliere lerarenopleiding po, zal er niets veranderen.

5.2 Gevolgen voor lerarenopleidingen

Voor hogeronderwijsinstellingen geldt dat de mogelijkheid om nieuwe, specifiek gerichte lerarenopleidingen te ontwikkelen, de kans kan bieden ook studenten aan te trekken die

heel gericht met een specifieke leeftijdsgroep aan de slag willen en liever geen brede opleiding volgen. De hogeronderwijsinstellingen die de nieuwe opleidingen willen aanbieden, zullen zich moeten voorbereiden om voorlichting te kunnen geven over de opleidingen gericht op lesgeven aan het jonge of het oudere kind. Een positieve uitwerking van dit wetsvoorstel zou zijn is als er door de nieuwe opleidingen meer enthousiasme of interesse voor het volgen van een lerarenopleiding ontstaat, doordat studenten met een hele specifieke voorkeur voor het jonge of oudere kind zich direct op de door hen geprefereerde groepen kinderen kunnen concentreren (zie par. 1).

De huidige pilots zijn nog gericht op de geldende, brede bevoegdheid en bekwaamheidseisen. Bij uitvoering van voorliggend voorstel voor wetswijziging, kunnen de opleidingen getuigschriften voor de nieuwe bevoegdheden afgeven. Het is dan aan de belangstellende instellingen voor hoger onderwijs om deze opleidingen te ontwikkelen, en daarvoor een aanvraag macrodoelmatigheid in te dienen bij de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) en in elk geval toets nieuwe opleidingen (TNO) te doorlopen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).¹⁸ De brede bevoegdheid zal voor deze gerichte opleidingen niet meer gelden, maar zal wel blijven bestaan voor de reguliere lerarenopleiding po.

5.3 Gevolgen voor scholen in het po, (v)so en in het pro

Voor de scholen in het po, (v)so en pro is het voordeel dat de leraren specifiek opgeleid en bevoegd zijn voor het werken met een bepaalde doelgroep. Een toestroom van leraren voor het afnemend veld is een mooie eventuele bijvangst. Het afnemend veld zal er in de bezetting rekening mee moeten houden dat de specifiek opgeleide leraren in beginsel minder bekwaam zullen zijn voor de leeftijdsgroep waar hun opleiding niet op was gericht. Wat dat betreft heeft de huidige brede lerarenopleiding po het voordeel dat alle leraren zijn opgeleid om les te kunnen geven aan alle bouwen/leerjaren binnen het po, (v)so en pro. Wel geldt natuurlijk dat met versteviging van de specialisatie de afgestudeerden uit de nieuwe opleidingen, meer kennis en kunde hebben over de door hen gekozen leeftijdsgroep dan huidige, breed opgeleide studenten van lerarenopleidingen po.

5.4 Gevolgen voor de gendergelijkheid

In het Kamerdebat rond de motie van de leden R. Heerema c.s. is de verwachting naar voren gekomen dat met een introductie van smalle bevoegdheden mogelijk ook meer mannen geïnteresseerd zouden kunnen zijn in het volgen van de pabo, specifiek de opleiding gericht op schoolonderwijs aan het oudere kind.

Uit onderzoek van Researchned (2018) naar de wenselijkheid van meer gespecialiseerde lerarenopleidingen, gericht op het verzorgen van onderwijs aan het jonge of het oudere kind alleen, werd geconcludeerd dat vrouwelijke potentiële pabo-studenten uit het mbo meer interesse zouden hebben in een opleiding gericht op enkel het jonge kind; en mannelijke studenten alleen op het oudere kind. Het ontwikkelen van nieuwe opleidingen – hoewel die uiteraard openstaan voor iedereen die aan de toelatingsvoorwaarden voldoet – zal hiermee verschillende genders dus mogelijk verschillend raken.

Dat mannelijke en vrouwelijke studenten meer interesse hebben in lesgeven aan verschillende leeftijdsgroepen, is ook een argument dat meermaals in de Kamer is verwoord, juist als reden om de nieuwe opleidingen te ontwikkelen. Zo was het idee dat wanneer er gespecialiseerde opleidingen zijn, de mannelijke studenten die geen interesse hebben in lesgeven aan jonge kinderen bijvoorbeeld geen stages in

¹⁸ Bij het starten van een nieuwe opleiding dienen instellingsbesturen in beginsel (behoudens vrijstelling op grond van de wet – artikel 9 regeling macrodoelmatigheid ho) zowel een tno al md-toets te doen. De toets nieuwe opleiding volgt uit artikel 5.6 WHW en de md-toets uit artikel 6.2 WHW.

onderbouwklassen van het basisonderwijs hoeven te lopen; en dat vrouwelijke studenten die daarin juist wél geïnteresseerd zijn, zich daar volledig op kunnen richten.

Conclusie naar aanleiding van voorliggend voorstel is dus dat de gendergelijkheid met de wetswijziging en ook met de ontwikkeling van nieuwe opleidingen niet in gevaar komt, maar wel dat de ontwikkeling van de nieuwe opleidingen verschillende effecten zal hebben op verschillende gender-groepen.

5.5 Gevolgen voor de regeldruk

Met betrekking tot de regeldrukkosten geldt dat deze op grond van voorliggend voorstel voor wetswijziging nog nihil zijn. Wel zullen er uiteraard nieuwe getuigschriften gemaakt moeten worden met de nieuwe bevoegdheden.

Bij het wijzigen van het Besluit bekwaamheidseisen, en het ontwikkelen van de bijbehorende kennisbases en de nieuwe opleidingen, zal dit kosten met zich meebrengen voor onderwijsinstellingen en scholen (bijvoorbeeld voor een andere invulling van begeleiding van stages). Het betreft geen opgelegde regeldrukkosten, omdat instellingen zelf de keuze hebben om al dan niet nieuwe opleidingen te ontwikkelen en te laten accrediteren.

6. Financiële gevolgen

Dit wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de onderwijsbegroting en voor de algemene Rijksbegroting. De verwachting is dat de veranderingen in wet- en regelgeving als gevolg van dit wetsvoorstel niet tot grotere personeelstekorten in het onderwijs zal leiden. Ook valt te verwachten dat de nieuw opgeleide leraren, die op basis van nieuwe bekwaamheidseisen kunnen worden opgeleid tot een smallere onderwijsbevoegdheid, mogelijk zouden kunnen bijdragen aan het voorkomen en reduceren van de uitval bij studenten van lerarenopleidingen po. Mocht de instroom in de lerarenopleidingen po door de nieuwe bevoegdheden en opleidingen toenemen, dan zal het gaan om studenten die anders een andere opleiding zouden hebben gekozen, waardoor er per saldo geen toename is van het aantal ho-studenten die voor bekostiging in aanmerking komen.

7. Caribisch Nederland

De voorgestelde wijzigingen worden ook doorgevoerd in de equivalente BES-regelgeving. Uitgangspunt is dat wijzigingen in Europees en Caribisch Nederland synchroon worden ingeregeld, rekening houdend met de specifieke situatie op de eilanden. Voor onderhavig wetsvoorstel is vooral van belang dat in Europees Nederland opgeleide leraren met een smalle bevoegdheid ook in Caribisch Nederland voor de klas kunnen.

8. Advies en consultatie

8.1 Internetconsultatie

PM

8.2 Advies ATR

PM

8.3 Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

PM

8.4 Advies van de commissie Onderwijsbevoegdheden

In 2020 heeft de minister van OCW een onafhankelijke commissie opdracht gegeven om advies uit te brengen over de invulling van de bevoegdheden in het stelsel en routes

naar deze nieuwe bekwaamheidsgebieden door de lerarenopleidingen. Het advies wordt in de eerste helft van 2021 verwacht. Naar verwachting zal de commissie-Zevenbergen in januari 2021 het eerste deel van dit advies uitbrengen, in mei gevolgd door het tweede (eind-)advies uitbrengen over de herziening van het bevoegdheidstelsel en de invulling van een pedagogisch-didactische basis voor leraren uit alle onderwijssectoren. Dit advies van de Commissie Onderwijsbevoegdheden en de aanbevelingen die worden gedaan zijn relevant voor onderhavig wetsvoorstel. Wanneer de eerste uitkomsten er zijn, zullen deze zo nodig en zo mogelijk verwerkt worden in dit voorstel.

9. Communicatie

Het is aan de onderwijsinstellingen om te communiceren over het aanbod van (nieuwe) opleidingen. Ruim voor de sluiting van de inschrijving voor het schooljaar 2022-2023 (op 1 mei 2022) dienen de aankomende studenten informatie en voorlichting te krijgen over de inhoud en vorm van de nieuwe opleidingen.

Meer informatie over de nieuwe opleidingen zal ook plaatsvinden via de pabo-instellingen, raden, koepels, en het Onderwijsloket. Op de OCW-kanalen zal ook meer informatie beschikbaar komen. De exacte vormgeving en inhoud van die voorlichting zal later vormgegeven worden.

10. Evaluatie

De eerste pilots met nieuwe opleidingen voor lesgeven aan jonge of oudere kinderen zijn gestart in studiejaar 2020-2021. Omdat de eerste lichter leraren 'nieuwe stijl' naar verwachting hun opleiding nog niet afgerond heeft ten tijde van inwerkingtreding van voorliggend wetsvoorstel, zal het een aantal jaar in beslag nemen voordat de effecten van en doeltreffendheid van het wetsvoorstel kunnen worden ingeschat. Het is daarmee van belang om de uitwerking van dit wetsvoorstel en de amvb nauwlettend te monitoren en de effecten tijdig te inventariseren. Mede vanuit het perspectief van de personeelstekorten in het onderwijs en de verantwoordelijkheid van de regering om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en kaders te stellen aan de bekwaamheid van het onderwijsgevend personeel.

Omdat een pabo-opleiding in de regel vier jaar duurt en in de evaluatie ook betrokken wordt hoe deze nieuwe leraren landen op de arbeidsmarkt, wordt gekozen voor een evaluatieperiode binnen zeven jaar (in plaats van de meer gebruikelijke vijf jaren) na de inwerkingtreding. Het betreft niet alleen effecten het invoeren van bevoegdheden gericht op schoolonderwijs aan jonge of juist aan oudere kinderen, op de arbeidsmarkt, maar ook gevolgen voor de kwaliteit van het onderwijs aan leerlingen in het po, (v)so en in het pro alsmede de instroom aan de opleidingen (totaal voor de verschillende richtingen van de lerarenopleidingen po, en per specialisatie), het effect op imago en aantrekkelijkheid van het beroep leraar, de organiseerbaarheid van het onderwijs, de gevolgen voor het opleidingslandschap en de inductiefase en de samenhang met de bredere ontwikkelingen binnen het bevoegdheidstelsel.

11. Overgangsrecht en inwerkingtreding

In het wetsvoorstel is ten behoeve van de rechtszekerheid expliciet geregeld dat studenten die al deelnemen aan een pilot binnen een lerarenopleiding po – maar die nog opgeleid worden voor de geldende bekwaamheidseisen en daarmee leidt tot een brede bevoegdheid – na diplomering alsnog die brede bevoegdheid zullen ontvangen. Ook voor leraren met een diploma van de reguliere lerarenopleidingen po blijven de brede bekwaamheidseisen, en daarmee de brede bevoegdheid, bestaan.

De inwerkingtreding is voorzien per studiejaar 2022-2023.

12. Samenloop

In de voorliggende versie van het wetsvoorstel zijn nog geen bepalingen opgenomen die de samenloop met andere aanhangige of nog in werking te treden wetgeving regelen.

Dergelijke bepalingen worden conform de toelichting bij aanwijzing 5.67 van de Aanwijzingen voor de regelgeving in een latere fase opgenomen, wanneer vaststaat dat een samenloopprobleem alleen met een samenloopbepaling opgelost kan worden.

Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I. WIJZIGING WET OP DE EXPERTISECENTRA

A (wijziging artikel 3 Wec)

Dit wetsvoorstel regelt dat degene die in het bezit is van een getuigschrift gericht op het geven van speciaal (voortgezet) onderwijs voor het jonge kind of het oudere kind, uitsluitend bevoegd is tot het geven van dat onderwijs.

B (wijziging artikel 32 Wec)

Ingevolge artikel 32, eerste lid, van de Wec worden directeuren, adjunct-directeuren en leraren door het bevoegd gezag benoemd dan wel tewerkgesteld zonder benoeming. Om te kunnen worden benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming tot leraar dienen betrokkenen te voldoen aan artikel 3, eerste lid, of op grond van het derde, vierde, zesde of achtste lid van dat artikel bevoegd te zijn tot het geven van onderwijs, of bevoegd te zijn als bedoeld in artikel 56, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs. Met deze wijziging wordt daaraan toegevoegd dat ook degene die in het bezit is van een getuigschrift gericht op het geven van schoolonderwijs voor het jonge of het oudere kind en dus ingevolge artikel 3, lid 1a, Wec (nieuw) uitsluitend bevoegd is tot het geven van dat schoolonderwijs, kan worden benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming tot leraar.

C (wijziging artikel 32a Wec)

Zie de toelichting op de wijziging van artikel 32a Wpo. Deze wijziging geldt ook voor het speciaal basisonderwijs.

D en E (wijzigingen artikelen 38b en 38h Wec)

In de artikelen 38b en 38h Wec wordt een en ander geregeld over het lerarenregister. In deze artikelen wordt verwezen naar leraren die bevoegd zijn op grond van artikel 3 van de respectievelijke wetten. Met de voorgestelde wijziging van de hiervoor genoemde artikelen wordt ook een verwijzing opgenomen naar leraren die een bevoegdheid voor het jonge of oudere kind hebben als bedoeld in het nieuwe artikel 3, lid 1a, Wec.

ARTIKEL II. WIJZIGING WET OP HET HOGER ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

A (wijziging artikel 7.25a Whw)

Onderdeel 1. In het opschrift van artikel 7.25a van de Whw wordt tot uitdrukking gebracht dat er vanaf de invoering van onderhavig wetsvoorstel sprake kan zijn van meerdere opleidingen waarmee leraren in het basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en praktijkonderwijs kunnen worden opgeleid.

Onderdeel 2. In het eerste lid wordt geregeld dat voor de verschillende hbo-opleidingen tot leraar basisonderwijs – de reguliere pabo, de pabo jonge kind en de pabo oudere kind – zo nodig verschillende bijzondere nadere toelatingseisen gesteld kunnen worden.

De wijziging van artikel 7.25a, eerste lid, werkt ook door in het tweede en derde lid van dat artikel, en in de artikelen 7.25b en 7.28 van de Whw. De manier waarop een

aspirant-pabostudent het bezit van de vereiste kennis moet aantonen is afhankelijk van de eisen die gesteld worden, en dus van het onderscheid dat gemaakt kan worden in de bijzondere nadere toelatingseisen voor de verschillende hbo-lerarenopleidingen basisonderwijs. Daartoe hoeven die artikelen niet inhoudelijk gewijzigd te worden.

ARTIKEL III. WIJZIGING WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

A & B (wijziging artikel 3 Wpo)

Wie er in het primair onderwijs schoolonderwijs mogen geven is geregeld in artikel 3 van de Wet op het primair onderwijs (Wpo).

Dit wetsvoorstel regelt dat degene die in het bezit is van een getuigschrift gericht op het geven van schoolonderwijs voor het jonge kind of het oudere kind, uitsluitend bevoegd is tot het geven van dat schoolonderwijs. De leraar met een dergelijk getuigschrift is dus expliciet alleen bevoegd om les te geven aan óf het jonge kind óf het oudere kind en kan dus niet meer in alle leerjaren ingezet worden.

Het is op het moment van schrijven nog niet duidelijk uit de pilots en de raadpleging van het onderwijsveld wat er onder schoolonderwijs voor het jonge kind of het oudere kind moet worden verstaan. Dit zal ingevuld worden in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Dit wetsvoorstel maakt het daarom mogelijk om in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel te zijner tijd onderscheid te maken naar bekwaamheidseisen voor het geven van schoolonderwijs, schoolonderwijs voor het jonge kind of schoolonderwijs voor het oudere kind. Op deze wijze kunnen de uitkomsten uit de pilots, het onderwijsveld en de adviezen van de Commissie Onderwijsbevoegdheden meegenomen worden.

Tot die tijd gelden de bekwaamheidseisen zoals deze nu luiden in het Besluit bekwaamheidseisen. Uiteraard zal de minister de beroepsorganisatie die hij vanuit het oogpunt van beroepskwaliteit representatief acht voor onderwijspersoneel als bedoeld in de Wpo, in de gelegenheid stellen hem een voorstel te doen voor deze bekwaamheidseisen.

C & D (wijziging artikelen 38b en 38h Wpo)

Zie hiervoor de toelichting op de wijzigingen van artikelen 38b en 38h Wec.

ARTIKEL IV. WIJZIGING WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

A

Zie hiervoor de wijziging van artikel 3 Wpo. De aldaar voorgestelde wijziging is van overeenkomstige aard.

B (wijziging artikel 34, vijfde lid, Wpo BES)

Om te kunnen worden benoemd of tewerkgesteld zonder benoeming tot leraar dient betrokkene te voldoen aan artikel 3, eerste lid, of op grond van het derde lid van dat artikel bevoegd te zijn tot het geven van onderwijs. Deze wijziging voegt dat de leraar die bevoegd is op grond van het nieuwe artikel 3a aan toe.

ARTIKEL V INWERKINGTREDING

Het streven is om deze wet voor het schooljaar 2022/23 in werking te laten treden. Daarbij kan zo nodig onderscheid worden gemaakt bij de data van inwerkingtreding van

de verschillende onderdelen, mocht blijken dat de invoering van bepaalde normen niet
tijdig kan worden gerealiseerd.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob